

УДК 747+725.5:7.012

СПА-КЛУБ: ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕР'ЄРУ

МИХАЙЛОВА Рада, АНТОНЕНКО Ігор, РЯБОВА Софія
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
riabovasofa55@gmail.com

В роботі розглянуто питання розробки дизайну середовища та інтер'єру Спа-клубу. Зокрема акцентовано увагу на заклади із медичною спеціалізацією, цілеспрямованою на лікування органів дихання шляхом спалеотерапії та галотерапії. Мета роботи - аналіз особливостей проєктування інтер'єру Спа-клубу на основі вивчення світового та вітчизняного досвіду. З'ясовано, що практика організації середовища Спа-клубу та особливості дизайну його інтер'єру прямо залежать від клієнтського запиту на низку медичних, оздоровчих, профілактичних процедур та, водночас, на створення місць відпочинку, релаксації та проведення косметичної терапії.

Ключові слова: *дизайн-середовище Спа-клубу, медичний інтер'єр, соляна кімната, проєктна діяльність, спалетерапія, галотерапія.*

ВСТУП

Комплекс медично-оздоровчих процедур, відомих нині як Спа, походить від назви бельгійського курорту, де з XVI ст. для оздоровлення пацієнтів використовували морські водорості, цілющі рослини, лікувальні грязі, ароматерапію. Нині у світі існує значна кількість салонів, комплексів та курортів, які спеціалізуються на Спа-послугах. Всесвітня популярність Спа-центрів пояснюється тим, що дозволяє клієнтам добре провести час, відпочити, доглянути за своїм тілом та обличчям, скориставшись спеціальними оздоровчими та косметологічними процедурами.

Різновидом сучасних Спа-установ є медичні Спа-клуби, які поєднують у своїй діяльності роботу кількох закладів, надаючи клієнту значний перелік медичних послуг та процедур конкретної спеціалізації. Наприклад, в Україні, де є природні умови для спалеотерапії – лікування захворювань дихальної системи у соляних печерах. Так, хворим на бронхіальну астму Спа-заклади пропонують лікувально-оздоровчі процедури, які імітують оздоровлення у соляних шахтах. Найкращі соляні шахти України розташовані в Солотвино у Закарпатті та Соledарі на Донбасі. І якщо перші в силу природних кліматичних зрушень, що відбуваються в останні десятиліття, потерпають від затоплення та обвалів, то другі, які знаходяться в 20 км від фронту, існують в останні роки в зоні військових дій, тобто у зоні небезпеки. Однак, зважаючи, що кількість хворих на органи дихання постійно зростає, соляне лікування не переставє бути затребуваним та актуальним. У зв'язку із користю для організму спалеотерапії будівництво соляних кімнат схвалено і рекомендовано Міністерством охорони здоров'я України не тільки у Спа-закладах, а також в дитячих загальноосвітніх установах – дитячих садках, школах, літніх оздоровчих таборах.

Окрім того, наявність захворювань органів дихання передбачає також необхідність створення особливих умов для хворого на період його перебування в закладі. Отже, більшість з існуючих в Україні медичних установ спалеотерапії, які були побудовані за радянських часів, потребують суттєвої модернізації, в тому числі дизайнерського проєктування, перепланування та облаштування.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

У зазначеному контексті дизайн середовища та конкретно інтер'єрів Spa закладів набуває все більшої актуальності.

Отже є необхідність проаналізувати світовий та вітчизняний досвід їхнього проєктування щодо створення відповідного сучасним вимогам середовища та рішення інтер'єру. Виходячи з цього, є, також, потреба конкретизувати результати аналізу прийомів організації Spa-клубів, зорієнтованих на спалеотерапію.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Прототипами Spa-клубів, призначених надавати відвідувачам оздоровчі та косметичні послуги, вважають відомі за древніми описами соляні печери Індії, де воїни відновлювали сили після бойових походів. У Європі в Польщі, своєрідні оздоровчі центри у XIX ст. створював лікар-терапевт Ф. Бочковський, зробивши відкриття, що серед шахтарів, працівників соляних шахт, не було хворих на бронхіальну астму. В сучасних умовах соляні кімнати Spa-клубів продовжують практику застосування спалеотерапії, яка забезпечує не тільки позитивно-відновлювальні процеси у хворих, а й профілактику розвитку професійних захворювань, сезонних вірусних інфекцій, тимчасової елімінації алергенів, сприяє мобілізації ресурсів організму у спортсменів, допомагає справитися з «синдромом втоми».

Цінний досвід з проєктування та облаштування таких закладів демонструє Польща, де після 2010 р. була модернізована система в цілому. У якості загальних правил проєктування Spa-клубів виявлені наступні рекомендації.

При проєктуванні Spa-клубу з соляною кімнатою звертається увага на влаштування середовища, де має постійно підтримуватися особливий мікроклімат. Для цього поверхні виконують із справжніх соляних блоків. Їхній стан підтримує агрегат-галогенератор, який зволожує повітря за допомогою соляних фільтрів.

Для *поверхонь* стін та стелі використовують соляні блоки або різнокольорові соляні плити, які з одного боку прикрашають інтер'єр, з іншого несуть благотворний вплив на організм людини. Одним із матеріалів, які широко застосовують для соляних кімнат, є лицювальний матеріал галіт. Він належить до надзвичайно стійких та витривалих і має практично нульовий знос. Галіт створює ідеальний мікроклімат, адже на його поверхні відбувається природне зростання кристалів солі. «Соляний» декор застосовують як суцільно, так і фрагментарно, наприклад, у футуристичній мозаїці з кольорових фрагментів соляних плит, або у композиції суцільного одноколірного шматка як вставки-панно.

Рис. 1. Спа заклад «Spa Hotel Romantik» в Яремче. Україна

Рис. 2. Спа-клуб «Vila Jiřinka». Чехія

Рис. 3. Спа-готель «City Holiday»

Рис. 4. Соляна копальня. Польща. Величка

Обов'язковою умовою оригінального «соляного» дизайну є *освітлення*. Для підсвічування використовуються світлодіодні LED стрічки, які розміщують за прозорими кристалами солі або всередині соляних блоків. У поєднанні з різнобарвною або навіть чорної сіллю, досягають неповторних ефектів. Сценарії освітлення можуть бути різні – від режиму мерехтіння, до рівного постійного світіння.

Окремим приміщенням у Spa-клубі є *соляна кімната*. Обладнана галокамерою, вона потребує постійної сухості повітря та якісної гідроізоляції. Звичайне опалення не використовують, віддавши перевагу винесеним за межі кімнати нагрівачам повітря. Електричну проводку приховують. Розміри приміщення вираховують із розрахунку 2 квадратні метри на людину (тобто від 8 м.кв) з висотою стін від 2,4 м.

Процедурні та житлові приміщення облаштовують сучасним обладнанням згідно державних будівельних норм з урахуванням доступності, як необхідної умови для людей з обмеженими можливостями.

ВИСНОВКИ

Проектування та створення інтер'єру Spa-клубу як одне із сучасних завдань дизайну, орієнтується на основні досягнення закордонного та вітчизняного досвіду. Особливістю дизайнерських рішень із створення середовища Spa-клубів та їхніх інтер'єрів, має певний перелік вимог, що стосується особливостей влаштування їх як медичних, оздоровчих, профілактичних закладів та, водночас, як місць відпочинку, релаксації та косметичної терапії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лемко І., Маркович В., Майор А., Данко Л. Історія розвитку спелеотерапії в Україні. *Астма та алергія*. 2018. № 2. С. 27-28.
2. Романтик Спа Готель. URL: <https://romantikspahotels.ua>.
3. Vila Jiřinka. URL: <https://vila-jirinka.hotely24.sk>.
4. Спа-готель «City Holiday». URL: <https://cityholiday.com.ua>.
5. Лаптон Е., Ку Б. Дизайн-мислення в охороні здоров'я. Як створювати продукти й сервіси, що рятуватимуть життя. Київ : ArtHuss, 2021. 224 с.

MYKHAYLOVA R., ANTONENKO I., RYABOVA S. SPA CLUB: FEATURES OF THE INTERIOR

The paper considers the development of the environment and interior design of the Spa-club. In particular, attention is focused on institutions with medical specialization, aimed at treating the respiratory system through spaotherapy and halotherapy. The purpose of the work is to analyze the features of the interior design of Spa-club based on the study of world and domestic experience. It was found that the practice of organizing the environment of Spa-club and the peculiarities of its interior design directly depends on the client's request for a number of medical, health, preventive procedures and, at the same time, to create places of rest, relaxation and cosmetic therapy.

Key words: *Spa-club design environment, medical interior, salt room, project activity, spaotherapy, halotherapy.*